

Hans van Son kweekt extreme orchideeën

Hans van Son met *Stanhopea napoensis*

Tekst: Rob Böck, foto's: Hans van Son en Rob Böck

Het was prachtig weer toen ik afgelopen zomer met Hans van Son en zijn vrouw, Karin, in de fraaie tuin van hun huis in het dorpje Asch, zat te praten over ons beider favoriete onderwerp, orchideeën. Een tamme, losvliegende zonparkiet zat op een tak boven ons en pikte af en toe een stukje van het koekje dat Hans hem voorhield. Enkele sierkippen kibbelden luidruchtig om het beste plekje om eieren te leggen en moesten door Hans tot de orde worden geroepen. Kleurrijke vogels tjrpten vanuit een ruime voliëre in een hoek van de tuin. In een andere hoek stond een kas vol bijzondere orchideeën.

Observeren

Hans kweekt pas een jaar of vijf orchideeën. Zoals bij velen begon het met 'gewone' *Phalaenopsis*hybriden. Hij merkte al spoedig dat hij er aanleg voor had omdat zijn planten het goed deden. Hij ging steeds meer lezen over het onderwerp. Het boek van Walter Richter *Orchideeën Kueken en Verzorgen* werd zijn basislectuur. Zijn kennis

werd uitgebreid uit boeken van onder andere Henry Oakeley, Rudolf Jenny en Arthur W. Holst. "Maar kennis is niet alles," zegt Hans. "Observeren, observeren en nog eens observeren, daar leer ik van. Ik kijk daarbij niet alleen naar de bloei of naar de wortelvorming, ik beschouw altijd de gehele plant en haar omgeving."

Bijna oosters filosofisch spreekt Hans van "de puzzel van de vier elementen: water, lucht (ventilatie), aarde (potmedium) en vuur (warmte/licht). Je moet daar de juiste combinatie van vinden

Stanhopea napoensis

Catasetum macrocarpum

Stanhopea radiosa

en begrijpen dat je dit niet los van elkaar kan zien. Pas je bijvoorbeeld een potmedium aan, denk dan ook goed na over de keuze van de pot, de manier van water geven en de plaats in de kas. Dan moet je natuurlijk ook nog de juiste hoeveelheid licht voor je planten hebben. In de donkere wintermaanden gaan er in mijn kas 's morgens en 's avonds altijd lampen aan voor bijverlichting. Je moet ontdekken wat werkt voor je planten." Hans bemerkte ook dat het verzorgen van orchideeën in zijn vrije tijd hem helpt bij zijn hectische werk als manager van een Albert Heijn XL filiaal. "De rust in mijn kas en de drukte op mijn werk vormen een mooie balans."

Uitdagende soorten

Drie en een half jaar geleden ging Hans over op meer uitdagende soorten. Tijdens een reis door Borneo had hij talloze exotische orchideeën in de tropische natuur gezien. Hij trok door delen van het eiland met mensen van de nomadische Iban- en de Penanstammen. "Niet in luxe voer- of vaartuigen, niet in hotels of herbergen, maar in uitgeholde boomstamkano's en slapen in de vrije, wilde junglenatuur, slechts beschermd door een dunne klamboe tegen de zwermen insecten. Ik denk dat het daar was dat ik in de ban raakte van orchideeën. Ze waren overal om ons heen met bloemen in de meest bizarre vormen en kleuren. Ze hadden iets magisch."

Thans concentreert Hans zich op het kweken van wat ik graag 'extreme' orchideeën noem; extreem in schoonheid maar ook extreem in verzorgingsuitdaging, zoals verschillende soorten van *Coryanthes*, *Stanbopea*, *Embreea*,

Anguloa cliffonii

Anguloa virginalis

Coryanthes misasii

Catasetum, *Cycnoches*, *Mormodes*, *Sudamerlycaste* (synoniem: *Ida*) en *Anguloa*. "Ik ervaar veel voldoening in het vinden, het succesvol opkweken en het vermeerderen van bijzondere of zeldzame soorten," zegt hij. *Vinden?* Ja, *vinden!* Zoals orchideeënjagers in het verleden uitgestrekte jungles afstroopten om zeldzame orchideeën te verzamelen, zo struint Hans het wereldwijde internet af om orchideeënkwekerijen, verenigingen en beurzen te vinden die de soorten bieden die hij graag wil hebben. Op dit moment zoekt hij onder andere naar *Stanbopea maduroi* en *Stanbopea avicula*.

Succes

Hans heeft zoveel succes met de kweek van zijn planten dat hij niet alleen regelmatig prijzen wint bij plantenkeuringen, maar ook bijzondere orchideeën op NOV-dagen verkoopt en regelmatig planten internationaal verhandelt via internet. "Verkopen en contacten leggen met andere liefhebbers beschouw ik als toegevoegde waarde aan mijn hobby. Soms denk ik er wel over om dit commerciële aspect van mijn hobby verder uit te bouwen. Ik werk nu al met de benodigde CITES-vergunningen en ik heb inmiddels een solide netwerk van bevriende klanten en leveranciers opgebouwd." Hans importeert rechtstreeks planten uit onder andere Brazilië, Colombia en Ecuador. "Bij goede leveranciers krijg je wat je bestelt," zegt hij.

Ik ben ervan overtuigd dat de specialisatie in extreme soorten en de wereldwijde aanpak van de 'markt', gecombineerd met de fantastische kwaliteit van de door Hans verzorgde planten ook van zijn commerciële ambities een

Stanbopea tigrina

Sudamerlycaste (synoniem: *Ida*) *fimbriata*

Sievekingia fimbriata

groot succes zullen maken. Maar het is niet in eerste instantie financieel gewin dat hem motiveert, het zijn het immense genoeg van de erkenning van succesvol kweken en het besef dat verspreiding van zeldzame planten over een groot aantal liefhebbers het behoud van de soort ten goede komt.

De NOV

Hans is positief over de Nederlandse Orchideeën Vereniging. Vooral het NOV-forum vindt hij van waarde voor zowel beginnende als gevorderde orchideeliefhebbers. "Het is leuk om via dit internetforum informatie met andere liefhebbers te delen. Toen ik eigenhandig mijn kas bouwde, had ik veel aan de adviezen die ik kreeg van andere leden van de vereniging. Ik heb daar dankbaar gebruik van gemaakt." Ook de Kringbijeenkomsten vindt Hans goed. "Je ontmoet er mensen met dezelfde interesse en dan is het gemakkelijk om vrienden te maken, vooral als je bij hen toewijding en passie voor de hobby ziet." Hans is blij als hij hoort dat hij met zijn 44 jaar de gemiddelde leeftijd van de leden van de NOV omlaag brengt. De enige aanbeveling die hij op dit moment aan de vereniging en de kringen wil geven is: "Wees meer open voor nieuwe leden. Bij een eerste bezoek aan een bijeenkomst wil je niet aan de kant staan en

de indruk krijgen dat je de oudgedienden in hun samenkomst stoort."

Verzorgingstips

Gevraagd naar verzorgingstips kreeg ik van Hans interessante informatie. Zo zei hij zijn planten dicht naast elkaar te plaatsen en te hangen. "Dat bevordert het mooi recht omhoog groeien en beschermt de planten tegen overtollig licht en het verhoogt de luchtvochtigheid tussen de planten. Bij *Vandas*soorten bevordert het ook de ontwikkeling van luchtwortels. In de zomermaanden mist ik mijn planten gedurende de nacht om een maximale luchtvochtigheid te krijgen. Mijn kas is in de vroege morgen helemaal vol mist. Dat vinden de planten heerlijk." "Planten met luchtwortels geef ik twee of drie keer per week een sproeibeurt, alle hangende planten één of tweemaal per week en alles wat in potten staat eenmaal per week. De bladeren sproei ik gewoon nat maar dan wel in de ochtenduren zodat zij 's avonds weer droog zijn. Ik zorg wel voor voldoende luchtbeweging, dag en nacht. Ik gebruik uitsluitend regenwater met een lichte dosering Akerne Rainmix. Eens per maand voeg ik wat citroensap aan het water toe. Twee keer per jaar doe ik wat kalk bij de planten die dat prettig vinden, zoals *Catasetum* en *Coryanthes*."

Paphinia litensis

Sudamerlycaste (synoniem: *Ida*) *peruviana*